

Sygn. akt III Ca 1228/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk (spr.)

Sędziowie: SO Krystyna Hadryś

SR (del.) Roman Troll

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2015 r.

na rozprawie

sprawy z wniosku Ośrodka Pomocy (...) w P.

z udziałem uczestniczki postępowania W. G. i Prokuratora

o umieszczenie w domu pomocy społecznej

na skutek apelacji uczestniczki postępowania W. G.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. akt IV RNs 136/14

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalić wniosek;**
- 2. oddalić wniosek uczestniczki postępowania o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Roman Troll SSO Magdalena Balion - Hajduk SSO Krystyna Hadryś

Sygn. akt III Ca 1228/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 22 stycznia 2015 roku zezwolił na umieszczenie W. G. ur. (...) w domu pomocy społecznej bez wymaganej w zgodny. Sąd ustalił, że uczestniczka ma 48 lat, ma podstawowe wykształcenie, nigdy nie pracowała zawodowo, nie była zarejestrowana jako bezrobotna. Utrzymuje się z renty rodzinnej w wysokości 1440 złotych miesięcznie, była dwukrotnie hospitalizowana, leczyła się psychiatrycznie raz w T., drugi raz w R. około 3 lat temu. Sąd wskazał, że uczestniczka przyznaje że w przeszłości nadużywała alkoholu, obecnie nie czuje się uzależniona. Uczestniczka zamieszkuje w domu o powierzchni około 100m² o niskim standardzie, pomieszczenia są zdewastowane i brudne. W pomieszczeniach unosi się nieprzyjemny zapach psich odchodów, wyposażone są w podstawowe sprzęty niskiej klasy, obejście domu nie było od dawna sprzątane. Drzwi zostały powyrywane z futryn, część podłogi została wyrwana na opał. W pomieszczeniach jest zimno, nie ma zgromadzonego opału, nie działa centralne ogrzewanie. Sąd ustalił także, że uczestniczka nie korzysta z toalety z uwagi na zepsutą spluczkę. Opłaty są regulowane na bieżąco.

W 2013 roku zmarli rodzice, w 1995 roku uczestniczka rozwiodła się. Obecnie jest samotna, jedynie okazjonalnie pomaga jej dalsza rodzina, w jej domu przebywają osoby ze środowiska kryminogennego. Uczestnicze zdarza się nadużywać alkoholu.

Sąd Rejonowy ustalił, że uczestniczka nie posiada wystarczającej wiedzy w zakresie dotyczących jej spraw, nie pamięta w jakim banku założyła konto, nie wie kto jest premierem, nie ubiegała się w opiece społecznej o przydzielenie pracownika udzielającego pomocy, nie wyraża zgody na zakupy w tańszych sklepach, mimo trudnej sytuacji finansowej. Zaciągała we własnym imieniu zobowiązania na rzecz osób trzecich, renta starcza jej na kilka dni. Obecnie jest w stanie załatwić swoje sprawy osobiste majątkowe i zdrowotne, choć przyznała że kiedyś słyszała głosy, przestała zażywać leki, gdyż uważa że ich nie potrzebuje. Jest świadoma niskiego standardu pomieszczeń, które zamieszkuje, ma plany przeprowadzenia remontu. Uczestniczka oświadczyła, że ma ciepłą wodę, wannę, oświadczyła też, że podjęła leczenie psychiatryczne, ustalono termin przyjęcia na rehabilitację do dziennego ośrodka rehabilitacji psychiatrycznej na 21 października 2014 roku, ale z informacji wynika, że nie zgłosiła się w wyznaczonym terminie.

Z opinii biegłego lekarza psychiatry wynika, że uczestniczka leczyła się w przeszłości psychiatrycznie, cierpi na chorobę psychiczną o obrazie psychozy z kręgu schizofrenii. W czasie badania była zadbane higienicznie, podała że nie utrzymuje kontaktu z rodziną ani z sąsiadami. Ma niedokojarzony tok myślowy, obniżoną koncentrację, okresowo doznawała omamów słuchowych i zaburzeń treści myślenia.

Uczestniczka nie jest zdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, nie potrafi zadbać o swoje potrzeby, mieszka w skrajnie zaniedbanych warunkach, nie ma żadnej rodziny, znajomych, którzy mogliby jej pomagać.

Sąd ten uznał że zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 38 i art. 39 ustawy z 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego. Uczestniczka nie potrafi zadbać o swoje potrzeby, rozpoznano u niej chorobę psychiczną, mieszka w skrajnie zaniedbanym domu, nie radzi sobie w sprawach życia codziennego, jest zaniedbana higienicznie, co dowodzi że jest niezdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb i wymaga stałej opieki z uwagi na znaczną lekkomyślność i brak należytego starania się o zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych oraz nadzoru. W bardzo ograniczonym stopniu jest zdolna do zaspokajania potrzeb życiowych, wszelka pomoc ze strony opieki społecznej nie przynosi pożądaných rezultatów. Nie utrzymuje higieny osobistej, rzadko zmienia i pierze odzież, nie potrafi gospodarować swoimi pieniędzmi, mieszka w warunkach urągających godności człowieka.

W pomieszczeniach brak jest kompletnych mebli, które zostały przez nią zniszczone i przeznaczone na opał. Podłoga w pomieszczeniu została zerwana w oraz zostały wyrwane framugi, na środku pokoju paliła kawałki drewna, co zagraża jej życiu i zdrowiu.

Pełnomocnik uczestniczki w apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez oddalenie wniosku, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia polegającego na błędnym uznaniu, że w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do umieszczenia uczestniczki w domu pomocy społecznej bez wymaganej zgody, w sytuacji gdy w odniesieniu do uczestniczki sytuacja taka nie istnieje, obrazę przepisów postępowania - art. 233 k.p.c. przez niewłaściwą ocenę zebranego w sprawie materiału.

W uzasadnieniu pełnomocnik wskazał, iż nie zostały spełnione kumulatywnie przesłanki z art. 38 i 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, wymagane do drastycznego rozstrzygnięcia jakim jest ograniczenie wolności uczestniczki. W przypadku uczestniczki nie istnieje sytuacja zagrożenia jej życia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja jest uzasadniona.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wyciągnął kategoryczne wnioski z dowodów w postaci opinii biegłego lekarza psychiatry, która potwierdziła u uczestniczki chorobę psychiczną w postaci schizofrenii, występowanie u uczestniczki

dezintegracji psychicznej, na którą składają się zniekształcenia oceny rzeczywistości, zaburzenia treści myślenia, omamy, deficyty w postaci abulii i alogii oraz dezorganizacja czynności psychicznych w postaci niedostosowania czynności poznawczych i uczuciowo – motywacyjnych.

Biegła wskazała, że opiniowana nie potrafi zadbać o swoje potrzeby, mieszka w skrajnie zaniedbanym domu, nie radzi sobie w sprawach życia codziennego i nie ma możliwości korzystania z pomocy osób bliskich, wskazała że nie jest zdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych.

Jak wynika z treści opinii biegła nie wskazała, że stan zdrowia uczestniczki i brak opieki zagrażają jej w życiu.

Z wywiadów środowiskowych, które zostały przeprowadzone w miejscu zamieszkania uczestniczki w dniach 23 września 2014 roku i 24 listopada 2014 roku wynika, że uczestniczka mieszka we własnym domu, gdzie pomieszczenia są zdewastowane, wyposażone w podstawowe sprzęty niskiej klasy, ale z wywiadów tych wynika również, że wszystkie opłaty reguluje na bieżąco, nie ma zadłużeń, utrzymuje się z renty, żyje bardzo skromnie, renta pozwala jej na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Także z wywiadów wynika, że uczestniczka jest zorientowana co do własnej sytuacji, nie wypowiada treści urojeniowych, nawiązuje werbalny kontakt, zachowuje się adekwatnie do sytuacji. Podaje, że gdy będzie posiadać środki finansowe, to przeprowadzi remont. Zajmuje się psami, które są pod jej opieką, a zwierzęta są zadbane. Pomieszczenia w domu są zdewastowane, ale niepozbawione energii elektrycznej, bieżącej wody ani ogrzewania, także jeżeli chodzi o załatwienie spraw osobistych i urzędowych uczestniczka potrafi być samodzielna. Z zeznań uczestniczki wynika nadto, że była skłonna zgodzić się na pomoc ośrodka pomocy społecznej w formie osoby dochodzącej pomagającej, ale nie składała do ośrodka wniosku o przydzielenie takiej osoby. Uczestniczka zeznała, że posiada konto bankowe, posiada kartę bankomatową, korzysta z tej karty, pamięta kod (...), sama w banku zakładała to konto. Porusza się środkami komunikacji publicznej, sama kupuje, zna stan swojego konta.

Z informacji ośrodka pomocy społecznej - specjalisty pracy socjalnej W. K. wynika, że mieszkanie które pracownik socjalny odwiedza jest bardzo brudne, nie sprzątane od bardzo długiego czasu, na podłodze walają się resztki jedzenia, butelki po piwie, obejście jest bardzo zaniedbane. Sama uczestniczka stwierdziła, iż nie sprząta, bo nie ma na to sił. Z zeznań świadków także wynika, że dom w którym mieszka jest zdewastowany, ale to zaczęło się już za życia ojca uczestniczki. Uczestniczka zeznała także, że sama dokonuje płatności za prąd, kupuje opał, sama robi zakupy.

Prokurator w niniejszej sprawie zajął stanowisko, oświadczając że uczestniczka nie funkcjonuje do końca poprawnie, ale nie na tyle aby umieścić ją w domu pomocy społecznej, bardziej wskazywałby na to, aby ustanowić dla uczestniczki kuratora dla osoby niepełnosprawnej.

Zgodnie z art. 38 i 39 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego warunkiem koniecznym do uwzględnienia wniosku o przyjęcie do domu pomocy społecznej bez zgody jest spełnienie kumulatywnie przesłanek takich jak występowanie choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego, brak zdolności do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych na skutek choroby i brak możliwości korzystania z opieki innych osób, potrzeba stałej opieki i pielęgnacji, która nie wymaga leczenia szpitalnego oraz ustalenie, że brak opieki zagraża życiu.

Jak wynika z materiału dowodowego sytuacja uczestniczki jest bardzo trudna na skutek jej choroby psychicznej i zaniedbania, ale uczestniczka potrafi radzić sobie w czynnościach życia codziennego, robi zakupy, gotuje, potrafi załatwić sprawy urzędowe. Nie wykazano w toku postępowania, że brak stałej opieki zagraża jej życiu. Nie zostały zatem spełnione przesłanki ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Nie wynika ani z wywiadów przeprowadzonych przez kuratora ani z opinii biegłej psychiatry, że stan zdrowia uczestniczki, postawa życiowa, nieporadność zagrażają jej życiu. W takim stanie faktycznym ingerencja sądu w jej wolność osobistą w postaci umieszczenia w domu pomocy społecznej bez wymaganej zgody jest zbyt daleko idąca i nie znajduje swojego oparcia ani w materiale dowodowym ani przepisach ustawy.

Z tej przyczyny Sąd Okręgowy na mocy art. 386 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie i orzekł jak w sentencji.